

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu DP.PR.13	Yayın tarihi 15.12.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 1 / 5

1.AMAÇ

Bu prosedürün amacı; Fakültemizde ve bağlı birimlerde protez laboratuvarlarının (kurum laboratuvarı ve hizmet alımı yapılan laboratuvar/laboratuvarlar) hareketli ve / veya sabit protez yapım süreçleri ile ilgili kuralları belirlemek, sürdürmek ve olası aksaklık ve sorunların giderilmesini sağlamak ile ilgili kuralları ve çalışma şartlarını belirlemektir.

2.KAPSAM

Entegre klinikleri, protez klinikleri ve protetik işlemleri yapan laboratuvarlar.

3.SORUMLULAR

Diş Hekimleri, Protez Laboratuvarı Teknisyenleri, Protez laboratuvar Çalışanları, hizmet alımı yapılan laboratuvar personelleri

4. TANIMLAR

Diş Protez Çeşitleri;

- Sabit Protezler (Kron –Köprü Benzeri Yapıştırılmalı Protezler),
- Hareketli Protezler (Total ve Bölümlü Protezler) ,
- İmplant Üstü Protezler (Sabit veya Hareketli)
- Gece Plağı (Çene kaslarını rahatlatmak için uygulanan şeffaf plak)

5. KISALTMALAR

HBYS: Hastane Bilgi Yönetim Sistemi

RPT: Teslim aşamasına gelmiş protezin kabul kriterlerine uymaması sonucu tekrar ölçü alınarak yeniden yapımına başlanması işlemidir.

6.UYGULAMA

6.1.Laboratuar Fiziki Koşulları, Laboratuvar İklimlendirme/Havalandırma

- Protez laboratuvarı hizmetleri; kurum protez laboratuvarında ve anlaşmalı dış laboratuvarlarda yapılmaktadır.
- Laboratuvar çalışma ortamında havalandırma sistemi mevcuttur.
- Akril işlemi sırasında oluşan gazların ortama yayılmaması için özel akrilik kabini yapılmıştır. Bu kabinde gazların dışarı atılmasını sağlayan havalandırma sistemi mevcuttur.

6.2.PROTEZ YAPIM AŞAMALARI:

- Hasta ağızı protez yapımına uygun hale getirilir.
- Hastadan ölçü alınır.
- Ölçülerin alındığı tarih ve saat kaydedilir.
- Ölçü dezenfeksiyon işleminden sonra laboratuvara gönderilir.
- Ölçü kabul ve ret kriterlerine göre teslim alınır.
- Uygunsa ölçünün laboratuvara kabul ediliş tarih ve saati kayıt altına alınır.
- Protez laboratuvarında yapımına başlanır (sentrik kapanış, dişli prova vs. / metal prova, dentin prova v.s).
- Protez teslim edilir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu DP.PR.13	Yayın tarihi 15.12.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 2 / 5

6.3.ÖLÇÜ ALINMASI GENEL KURALLAR

Ölçüye Hazırlık Aşaması:

- Protez için başvuran hastanın muayenesi yapılır ve gerekirse radyografi tetkikleri istenir.
- Planlaması yapılır, çekilecek, tedavi ve/veya prepare edilecek dişler tespit edilir hasta ağızı karar verilen protez yapımına göre hazırlanır.

Ölçü Alınması ve Ölçü Kayıt:

- Hasta ağızından ölçü alınmadan önce eldiven giyilir ve maske takılır.
- Karar verilen proteze göre hastanın ölçüsü hekimince alınır.
- Bunun için protezin ağızda yer alacağı bölgenin bir kopyasının elde edilmesi ve protezin laboratuvar aşamalarının alınan bu ölçüye göre yapılması gereklidir.
- Yapılacak hareketli ve / veya sabit protezin cinsi, yapım aşamaları ve bitim süresi, eğer mevzuatlar gereği hasta bir ücret yatıracaksa (katkı payı vb. gibi) bu ücretin ne kadar ve ne için olduğu hastalarımıza detaylı bir şekilde hekimince anlatılır.
- Klinikte ölçünün alındığı tarih ve saat bilgisayara (HBYS) kayıt edilir.
- Ölçü, dezenfekte edilerek böbrek küvete yerleştirilir ve protezin ait olduğu hasta adı-soyadı, hekim adının bulunduğu, yapılacak işin tanımının yer aldığı *Hareketli Protez İş Takip Kartı/ Özel Diş Laboratuvarı İş Takip Kağıdı* ile ölçü gönderilmek üzere ilgili laboratuvara iletilir.

6.4.ÖLÇÜ ve PROTETİK MATERYELİN DEZENFEKSİYONU, TRANSFERİ

Ölçü ve Protetik Materyalin Dezenfeksiyonu:

- Ölçü dezenfeksiyonunun amacı aljinat ve silikon ile alınan ölçülerden kaynaklanabilecek olası enfeksiyon riskini önlemektir.
- Hasta ağızından alınan ölçü, hekim tarafından sudan geçirildikten sonra ölçü dezenfektanından geçirilerek/ dezenfektan püskürtülerek kilitli poşet ve /veya taşıma kutusuna konur.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu DP.PR.13	Yayın tarihi 15.12.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 3 / 5

Ölçü Protetik Materyalin Laboratuara Transferi:

- Böbrek küvet içerisindeki ölçü ve protetik materyali Diş hekimi tarafından ilgili laboratuvara teslim edilir.
- Ölçülerin taşınması esnasında düşürülmemesine ve üzerine bir basınç uygulanmamasına dikkat edilir.
- Ayrıca ölçülerin kaybolmaması ve karışmaması açısından doğrudan ilgili kişilere teslim edilir.
- Çalışma programına göre ilgili laboratuvar görevlisine teslim edilir.
- Laboratuvar transfer görevlisi için her aşamasında gerek klinikten laboratuvara, gerekse laboratuvardan kliniğe dezenfekte edilmiş protetik materyali böbrek küvette taşır.
- Klinikler ve laboratuvarlar arasındaki tüm transfer işlemleri laboratuvarlarda görevli hizmetli personel tarafından Kliniklerde Diş hekimi tarafından yapılır.

6.5.ÖLÇÜ VE PROTETİK MATERYALİN LABORATUARA KABULÜ

Sabit Protezler

- Hekim tarafından alınan ölçü, hasta kimlik bilgilerini içeren etiket yapıştırılmış böbrek küvette hekim tarafından laboratuvara götürülür.
- Protezi alan teknisyen laboratuvarda bulunan dezenfektanlı solüsyonla ölçüyü dezenfekte eder.
- Ölçü alımından itibaren 15 dakika içinde alçı modelin oluşturulması gerekir.
- Ölçünün nemli ortamda uzun süre bekletilmesi yüzey netliğini azaltacak ve ayrıntılı bir çalışma modeli oluşturulmasını engelleyecektir.
- **20 dakikadan** daha uzun süre bekletilmiş ölçünün yeniden alınması gerekmektedir.
- Oluşturulan çalışma modelleri üzerinde ufak düzeltmeler dışında oynama yapılmamalı, kırılmalarını engellemek için kaide hazırlanmalıdır. Model kenarlarının motorla düzeltilmesi gerekir.
- Sabit protez ölçülerinde kole bölgesi kazımlarına dikkat edilmeli hekimle konsülte edilerek bu kazımlar yapılmalıdır.
- Kapanış ölçülerinde de gereken özen gösterilmeli, oklüzyon kaydı için alınan mumlu kapanış doğru şekilde teknisyene iletilmelidir. Şüpheli durumlarda tekrarlanmalıdır.
- Artikülatöre alındıktan sonra kapanış hekim tarafından kontrol edilir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu DP.PR.13	Yayın tarihi 15.12.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 4 / 5

Hareketli Protez

- Ağıza uygun kaşığın seçilmesi, 1. ölçünün alınması
- Hekim tarafından alınan ölçü, hasta kimlik bilgilerini içeren etiketli olarak böbrek küvetle hekim tarafından laboratuvara götürülür.
- Her iki laboratuvarda da protetik materyali gönderen hekim bilgileri, kim tarafından kabul edildiği, tarih saat bilgileri kaydedilir
- Protezi alan teknisyen laboratuvarda bulunan dezenfektanlı solüsyonla ölçüyü dezenfekte eder.
- Ölçü alımından itibaren 15 dakika içinde alçı modelin oluşturulması gerekir.
- Ölçünün nemli ortamda uzun süre bekletilmesi yüzey netliğini azaltacak ve ayrıntılı bir çalışma modeli oluşturulmasını engelleyecektir.
- 20 dakikadan daha uzun süre bekletilmiş ölçünün yeniden alınması gerekmektedir.
- Alınan 1. ölçüden elde edilen modelde hastaya özel kaşık hazırlanıp 2. ölçünün hazırlanması
- Alınan kapanışa göre artikülatöre alma
- Kurallara uygun diş diziminin yapılması
- Hasta ağızında yapılan prova/provalara göre düzeltmeler yapılması
- Temiz çalışarak, kurallara uygun akril tepimin yapılması
- Uygun bitimle protezin tamamlanması
- Tesviye ve polisaj işlemlerinin özenle yapılması
- Ayrıca hareketli protezler için bitmiş protezlerin suda bekletilmesi gerekir.

6.6.Ölçü Kabul Ret Kriterleri

Protez laboratuvarı ölçü kabul red talimatına göre işlem yapılır.(pl.tl.35.) Red edilen ölçü için DÖF açılır. İlgili ayda red edilen ölçüler red nedenlerine göre analiz edilir, üst yönetime sunulur ve iyileştirme çalışmaları yapılır.

6.7.ALÇI MODEL OLUŞTURULMASI

- Protez ölçüleri kurum laboratuvarı transfer personeli tarafından ilgili alçı odasına alınır.
- Diş protez laboratuvarı sorumlu teknisyeni tarafından teknisyeni belirlenerek işler ilgili diş teknisyenine teslim edilir.
- Diş teknisyeni, alçı model oluşturur.
- Ölçünün alçı döküm işlemi en geç **20 dakika** içerisinde yapılır ve ölçü alçı model haline getirilir.
- Modelde yapılacak protetik tedavi işlemini zorlayacak (hava kabarcığı, eksiklik, diş kırığı vb.) sorunlar oluşursa ölçü tekrarlanır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	PROTEZ LABORATUVARI PROSEDÜRÜ			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu DP.PR.13	Yayın tarihi 15.12.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 05.06.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 5 / 5

Modelin Teknisyen Masasına Teslimi:

- Model haline gelen ölçü, mum, modelaj ve diğer aşamalar için teknisyen masasına alınır.
- Bas plak kaide ya da iskelet döküm yapılan proteze dikey boyut sentrik kapanış alınabilmesi için ilgili diş teknisyeni tarafından kapanış için mum hazırlanır.
- Dikey boyut sentrik kapanış ilişkisi tespit edilir. Sorun yoksa bir sonraki aşamaya geçilir ve laboratuvar tarafından dişli provaya hazırlanır. Sorun varsa kapanış tekrarı yapılır.
- Dişli provada; protez estetik (renk vb.), fonasyon (konuşma) ve fonksiyonel çiğneme yönünden ilgili hekimce kontrol edilir. Sorun yoksa bir sonraki aşamaya geçilir, sorun varsa dişli prova tekrarı yapılır.
- Dişli prova yapılan protez, laboratuvar teslim hazırlar.

Akrilik İşlemleri:

- İlgili diş teknisyeni tarafından model muflaya alınır. Akril tepilir.
- Akrilik hazırlama ve presleme ünitesi ile hava, çevreye zarar vermeyecek şekilde filtre edilerek dışarı atılır.
- Akril pişirilir ve ham protez elde edilir.
- Tesviye ve polisaj işlemine geçilir.

Tesviye ve Polisaj: Protez kaidesi cilalanır, pöröz olmamalıdır, protez sınırları ve protez bitim kenarlarının doğru şekilde olması sağlanır. Protez üzerindeki dişler yerinden oynatılmamalıdır.

Protezin Bitimi ve Teslimi:

Protez teslim talimatına göre işlem yapılır.(pl.tl.32.)

Protez Teslim Süreleri:

- Hizmet alımı laboratuvar protez aşamaları *Özel laboratuvar iş takip formu* ile belirlenmiştir.

6.8.Diş Protez laboratuvarı giriş-çıkış kuralları Laboratuvar Personel Giriş Çıkış Kuralları

- Laboratuvarlara giriş, gerekli koşulları sağlayan yetkili personel ile sınırlıdır.
- Tüm personel çalışma alanında bulunduğu sürece kişisel koruyucu kıyafetleri giymek zorundadır.
- Herhangi bir nedenden ötürü (bakım, tadilat, denetim vb) laboratuvara dışarıdan kişilerin girmesi gerekiyor ise laboratuvar sorumlusu tarafından bilgilendirilir.